



# A Nemzeti Víz tudományi Kutatási Program

Engloner Attila

igazgató

Duna-kutató Intézet MTA Ökológiai Kutatóközpont

[engloner.attila@okologia.mta.hu](mailto:engloner.attila@okologia.mta.hu)

**2018 HATÁRTALAN TUDOMÁNY**

# Előterjesztés az MTA Nemzeti Víztudományi Program megkezdéséről - elfogadta az MTA Elnöksége 2016. június 28.

- „A Kvassay Jenő Terv tudományos alapjainak biztosítása és a víztudományi kutatások nemzetközi élvonalba emelése végett induljon **Nemzeti Víztudományi Kutatási Program** az MTA koordinálásával.”
- Interdiszciplináris víztudományi kutató intézmény létrehozása
- Nemzetközi, interdiszciplináris Duna-régió kutatási program indítása
- Szabad hozzáférésű integrált adatbázis létrehozása
- Szoros tudományos és operatív együttműködést az adatbázisok gazdái és az MTA bázisán létrehozandó víztudományi hálózat között

# Nemzeti Víztudományi Program

## Irányító testület

**Józsa János**, az MTA I. tagja, elnök

**Báldi András**, az MTA doktora, társelnök

**Bozó László**, az MTA r. tagja

**Németh Tamás**, az MTA r. tagja

**Szűcs Péter**, az MTA doktora

**Vörös Lajos**, az MTA doktora

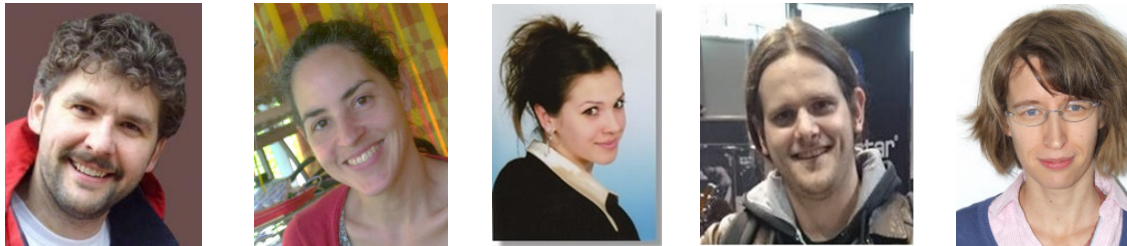


<https://mta.hu/nemzeti-viztudomanyi-program>

# A Nemzeti Víztudományi Kutatási Program célkitűzései

- Víztudományi kutatást végző műhelyek azonosítása, víztudományi kutatói hálózat kialakításához
- A hazai víztudományi kutatás legfontosabb kihívásainak azonosítása
- Kutatási feladatok meghatározása, prioritási sorrend felállítás
- A víztudományi kutatások finanszírozási háttérét megalapozó döntést előkészítő anyag elkészítése

## Víztudományi Koordinációs Csoport



**Engloner Attila** - csoportvezető, MTA ÖK Duna-kutató Intézet

**Barreto Sára** - Pest Megyei Kormányhivatal, Környezet- és Természetvédelmi O.

**Bártfai Boglárka** - MTA AK TAKI

**Liptay Zoltán** – OVF

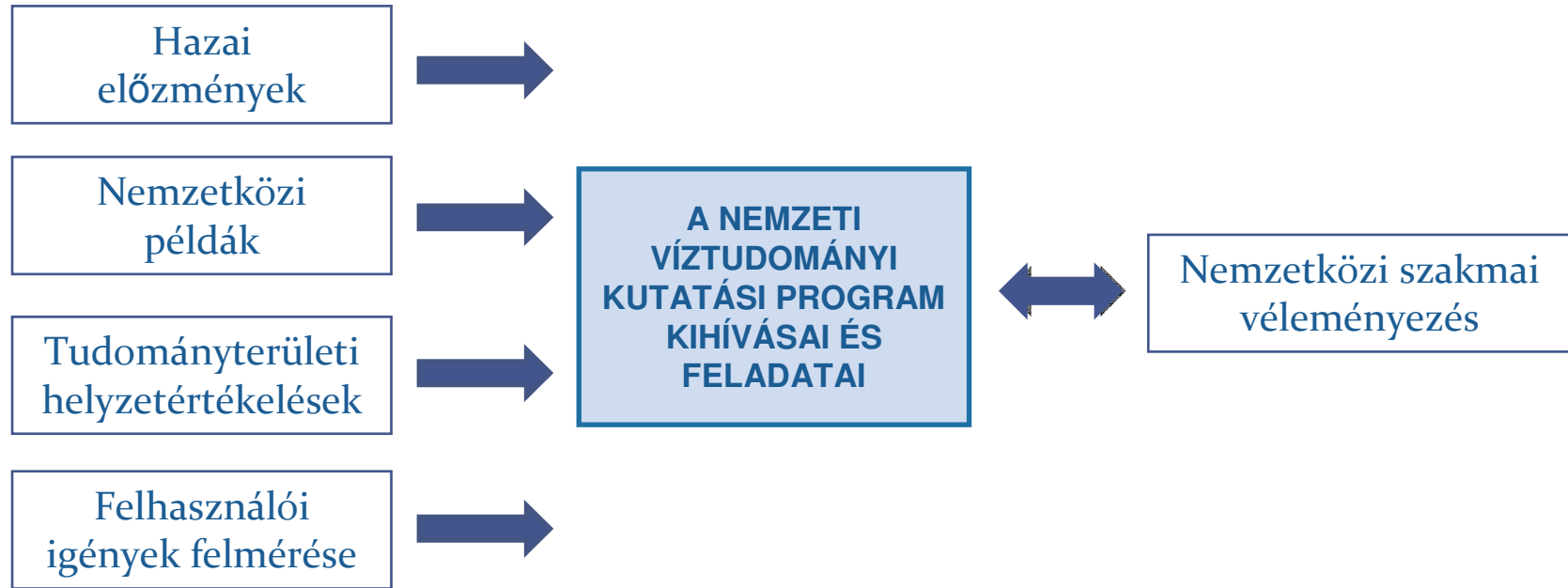
**Vargha Márta** - OKI Vízhigiénés osztály

# A NEMZETI VÍZTUDOMÁNYI KUTATÁSI PROGRAM KIHÍVÁSAI ÉS FELADATAI

[https://mta.hu/data/dokumentumok/Viztudomanyi%20Program/NVKP\\_20180331.pdf](https://mta.hu/data/dokumentumok/Viztudomanyi%20Program/NVKP_20180331.pdf)



## Források:



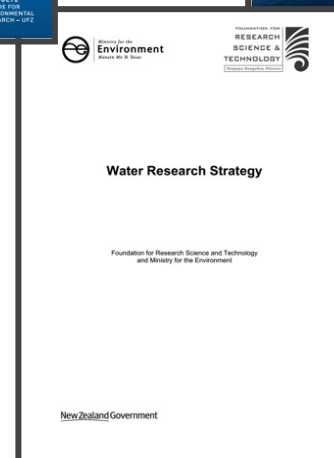
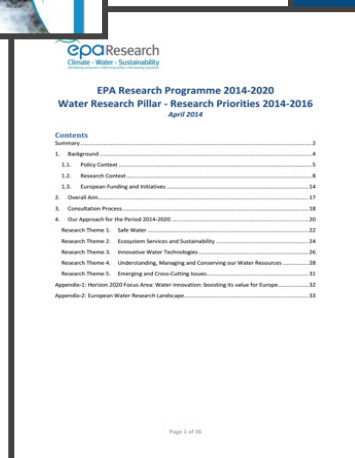
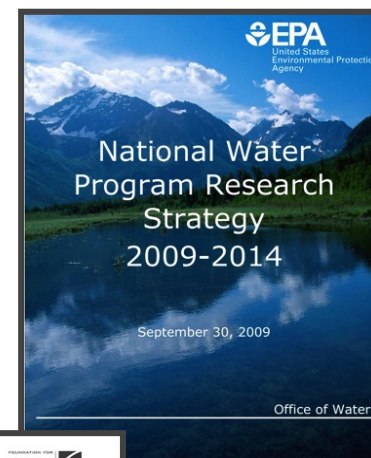
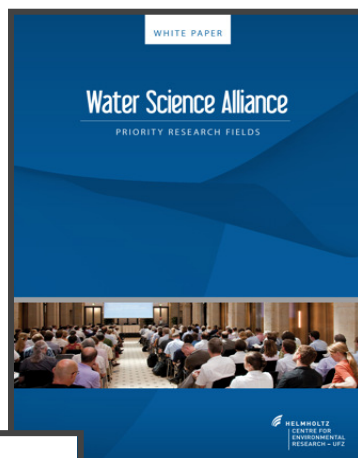
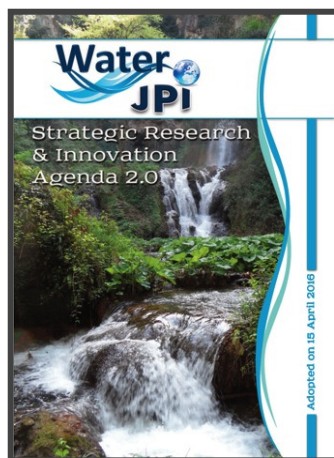
## Hazai előzmények

### Nemzeti Vízstratégia – Kvassay Jenő Terv súlyponti feladatai

- Vízvisszatartás és vízszétosztás a vizeink jobb hasznosítása, a gazdaságtámogató vízgazdálkodás érdekében
- Kockázatmegelőző vízkárelhárítás
- A vizek állapotának fokozatos javítása, a fenntartható jó állapot elérésére
- Minőségi víziközmű-szolgáltatás és minőségi csapadékvíz-gazdálkodás elviselhető fogyasztói teherviselés mellett
- A társadalom és a víz viszonyának a javítása (mind egyéni, mind gazdasági, mind döntéshozói szinten)
- A tervezés és irányítás megújítása
- A vízgazdálkodás gazdasági szabályozó rendszerének újjászervezése



# Nemzetközi példák



## Tudományterületi helyzetértékelések

geográfia, talajtan - **Kása Ilona**

hidrobiológia - **Somogyi Boglárka**

hidrogeológia, mérnökgeológia - **Madarász Tamás**

hidrológia, hidraulika - **Baranya Sándor**

jogtudomány - **Szilágyi János Ede**

közgazdaságtan - **Ungvári Gábor**

meteorológia - **Lakatos Mónika**

mikrobiológia - **Felföldi Tamás**

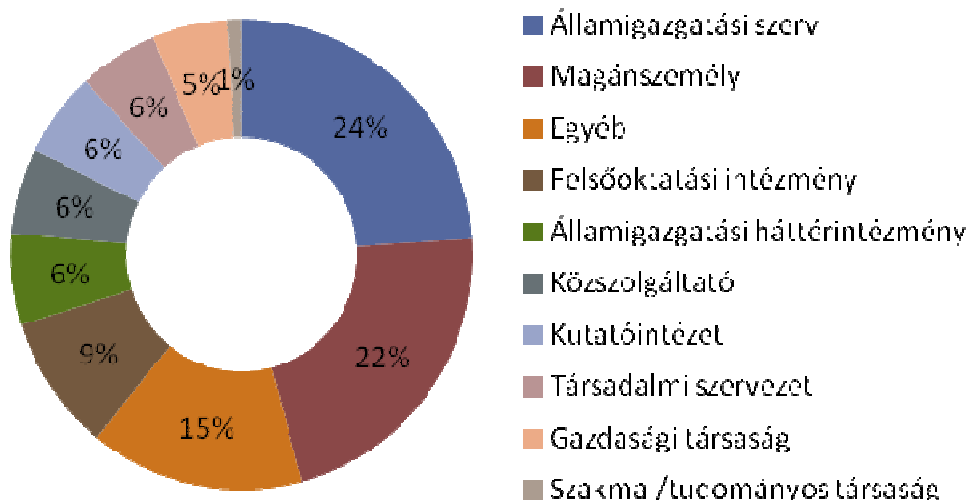
ökológia - **Engloner Attila**

vízhygiéné - **Vargha Márta**

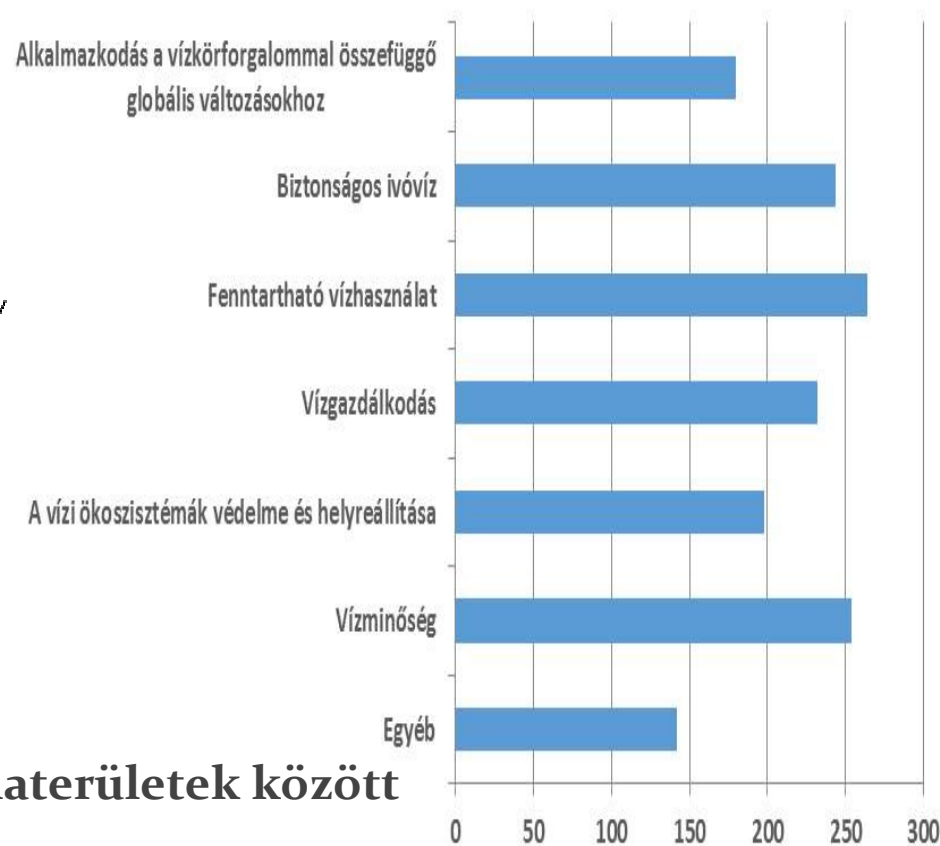
víz kémia - **Kardos Levente**

vízminőség - **Honti Márk**

# Felhasználói igények felmérése kérdőívre ~ 1500 javaslat, kérdés



## Válaszadók ágazati besorolása

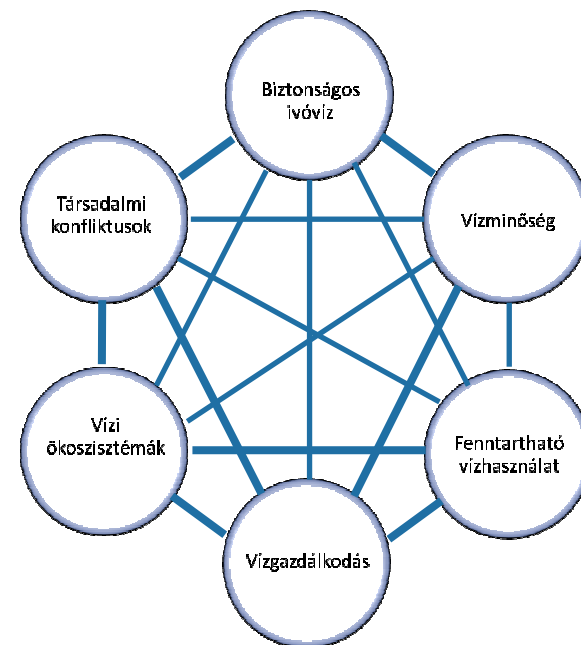


## Válaszok megoszlása a tématerületek között

# A NEMZETI VÍZTUDOMÁNYI KUTATÁSI PROGRAM KIHÍVÁSAI ÉS FELADATAI

## Prioritási területek

- 1. Biztonságos ivóvíz
- 2. vízminőség
- 3. Fenntartható vízhasználat
- 4. Vízgazdálkodás
- 5. Vízi ökoszisztémák védelme és helyreállítása
- 6. vízhez kapcsolódó társadalmi konfliktusok



- *kutatókat igénylő problémák, kihívások bemutatása*
- *a kihívásokból következő kiemelt kutatási feladatok*

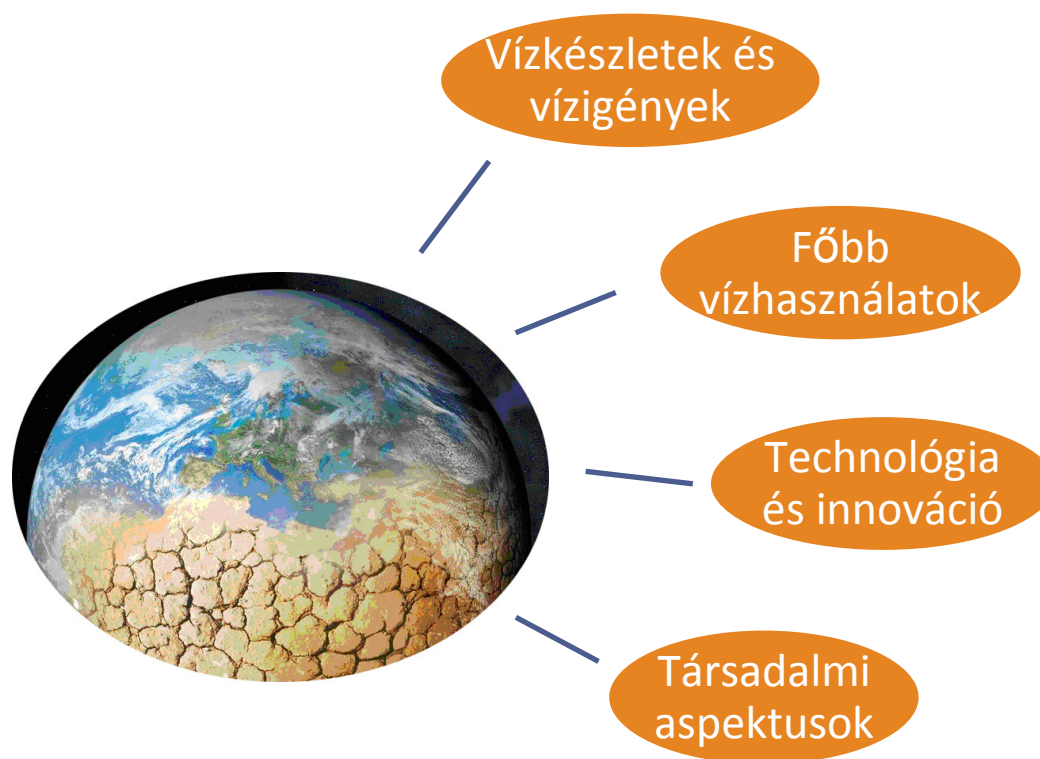
# 1. Biztonságos ivóvíz - kihívások



## 2. Vízminőség - kihívások



### 3. Fenntartható vízhasználat - kihívások

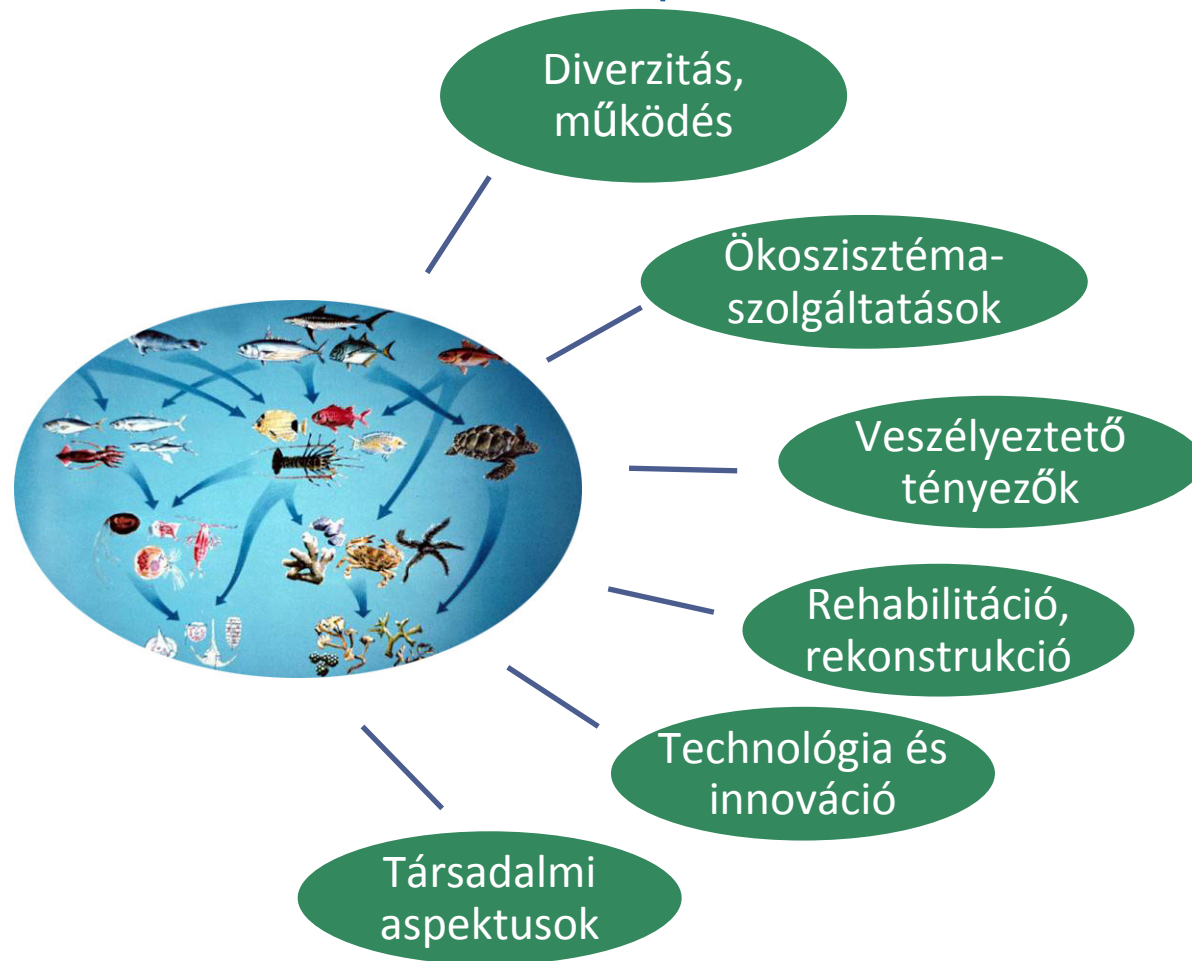


## 4. Vízgazdálkodás - kihívások

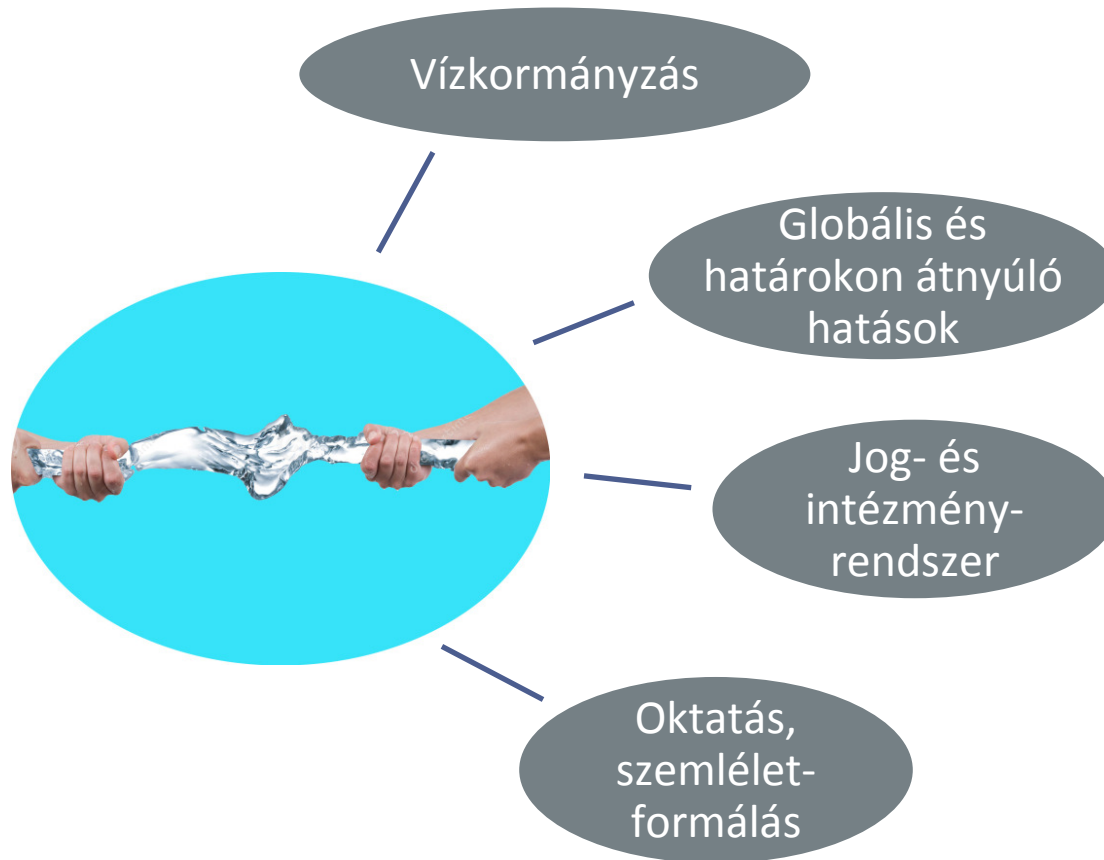




## 5. Vízi ökoszisztémák védelme és helyreállítása - kihívások



## 6. A vízhez kapcsolódó társadalmi konfliktusok - kihívások



## A Nemzeti Víztudományi Kutatási Program célkitűzései

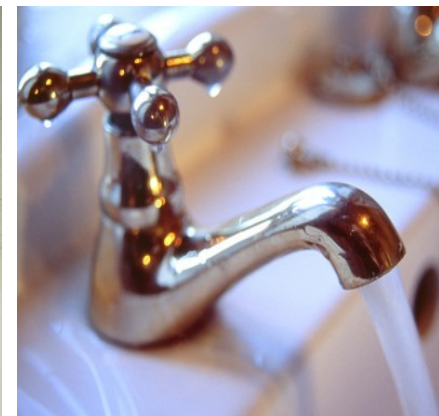
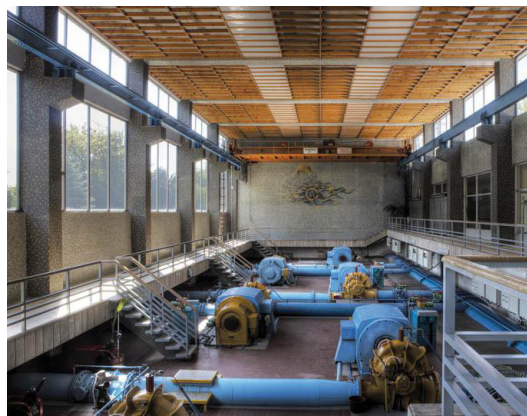
- Víztudományi kutatást végző műhelyek azonosítása
- A hazai víztudományi kutatás legfontosabb kihívásainak azonosítása
- Kutatási feladatok meghatározása, prioritási sorrend felállítás
  - a **prioritási területekhez** illeszkedő multidiszciplináris kutatásokhoz nyújtanak alapot
  - különböző fejezetekből való tetszőleges felhasználásukkal sokféle – például **regionális szintű vagy víztestközpontú** – integrált víztudományi kutatási terv is kidolgozható

- A víztudományi kutatások finanszírozási háttere

# A NEMZETI VÍZTUDOMÁNYI KUTATÁSI PROGRAM KIHÍVÁSAI ÉS FELADATAI

## Kiemelt kutatási feladatok

- A vízminőséget alakító mikrobiológiai közösségek jellemzése a vízkivételi művekben, parti szűrésű kutakban és elosztóhálózatokban
- A parti szűrés hatékonysága és az azt befolyásoló környezeti tényezők
- Felszíni és felszín alatti vizekből származó kémiai, mikrobiológiai ivóvízszennyezők kockázatai
- Globális folyamatok, antropogén stresszorok (... mikroszennyezők, gyógyszermaradványok ...) hatása a vízi életközösségek biodiverzítására és működésére



● ————— mikrobiális közösségek, szerves mikroszennyezők —————>  
globális folyamatok, extrém hidrológiai események,  
klímaforgatókönyvek

**Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatal**  
**Nemzeti Kiválóság Program**  
**„Tiszta ivóvíz” Nemzeti program**

**Tiszta Ivóvíz: A biztonságos ellátás multidiszciplináris értékelése a forrástól a fogyasztókig**



*KÖSZÖNÖM A FIGYELMET!*

SZERETETTEL VÁRJUK  
A MAGYAR TUDOMÁNY ÜNNEPÉNEK  
TOVÁBBI PROGRAMJAIRA!

*TUDOMANYUNNEP.HU*  
*MTA.HU*

